

Asia

Raportti eduskunnalle - Epävirallinen EU:n kehitysministerikokous 14.6.2021 videoyhteydellä

Kokous

Epävirallinen kehitysministerikokous 14.06.2021 - 14.06.2021

Agendalla oli 1) Yhteistyö keskitulotason maiden kanssa ja 2) Inhimillinen kehitys. Ennen kokousta oli hyväksytty keskitulotason maita, inhimillistä kehitystä ja kehitysrahoituksen eurooppalaisen rahoitusrakenteen vahvistamista koskevat neuvoston päätelmät. Suomi nosti esille WFP:n kanssa perustetun kouluruokakoalition, jota Suomi johtaa. Suomi kannusti muita jäsenmaita liittymään mukaan. Kouluruokateema sai hienoa näkyvyyttä ja muutaman jäsenmaan tuen.

Keskitulotason maiden osalta korostui, että maat ovat useille jäsenmaille tärkeitä kumppanimaita mm. itäiset kumppanimaat ja Keski-Aasia, joiden kanssa tehtyä yhteistyötä myös Suomi korosti. Puheenjohtajamaana oli valmistellut aihetta laajasti mm. vihreän ja osallistavan elpymisen näkökulmasta. Yhteistyöalueina korostuivat institutionaalinen kehittäminen, vihreä ja ilmastollisesti kestävä elpyminen ("Building Back Better and Greener"), räätälöidyt yhteistyömuodot, maiden keskinäiset eroavuudet. Suomi korosti lisäksi mm. liikenneyhteyksien, energian ja tietoliikenneyhteyksien edistämistä, rahoitus- ja pääomamarkkinoiden vahvistamista, Afrikan vapaakauppa-alueen toimeenpanoa, korruption vastaista taistelua ja kotimaisten varojen mobilisointia.

Inhimillisen kehityksen osalta tuettiin päätelmien toimeenpanoa sekä Global Europe -välineessä olevaa 20 % korvamerkintää inhimilliselle kehitykselle. Useat jäsenmaat olivat lahjoittaneet rokotteita kumppanimaille tai allokoineet rahoitusta COVAX-mekanismille. Useat jäsenmaat tukivat myös nuorisoa koskevan toimintaohjelman laatimista ja nuorison roolia ajavan erityisedustajan tehtävän perustamista EU-instituutioihin.

Kokouksessa todettiin jäsenmaiden tuki GPE:n työlle, kouluruokaohjelmien edistämiseksi, yhteiselle viestinnälle Team Europe -lähestymistavasta. Yhteistyö jatkuu GPE-apulupauskonferenssin, nuorisoa koskevan toimintaohjelman sekä rokotesolidaarisuuden ja -jakelun osalta.

Ennen kokousta oli hyväksytty neuvoston kehitysyhteistyöryhmässä (CODEV) neuvotellut päätelmät yhteistyöstä keskitulotason maiden kanssa ja inhimillisestä kehityksestä, joita koskevat teemat olivat myös kokouksen varsinaiset keskustelukohdat. Keskitulotason mailla on keskeinen rooli kestävässä koronapandemiasta elpymisessä. Kyseessä ei ole vain rahoituksen allokointi vaan heillä on tärkeä rooli

kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa. EU:n on myös tehostettava julkista diplomatiaansa suhteessa kumppanimaihin.

EU:n yhteistyö keskitulotason maiden kanssa

Pandemian takia on menetetty vuosien aikana saavutettua kehitystä. Keskitulotason maat ovat riippuvaisia mm. turismista tulevista tuloista. Maat ovat keskeisessä roolissa monenkeskisessä yhteistyössä ja kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa. EU:n on kehitettävä räätälöityjä ja alueellisia yhteistyömuotoja keskitulotason maiden kanssa. Poliittisen dialogin yhteydessä voidaan nyt uuden ulkosuhderahoitusvälineen (Global Europe – NDICI) myötä tehdä investointiyhteistyötä. Lisäksi välineinä ovat mm. institutionaalinen kehittäminen. Euroopan kestävän kehityksen rahastoa (European Fund for Sustainable Development, EFSD+) voidaan nyt toimeenpanna globaalisti. Global Europe –väline vahvistaa poliittisiin tavoitteisiin keskittyvää (policy first) -lähestymistapaa.

Keskitulotason maita koskevassa keskustelussa korostui, että maat ovat useille jäsenmaille tärkeitä kumppanimaita, sillä niiden kehitysyhteistyö keskittyy EU:n itäisiin kumppanimaihin ja Keski-Aasiaan. Suomi korosti myös yhteistyötään Keski-Aasian ja itäisten kumppanimaiden kanssa. Kuitenkin korostettiin myös kehitysyhteistyön painottamista vähiten kehittyneisiin ja hauraisiin valtioihin. Keskustelussa tärkeinä yhteistyöalueina korostuivat institutionaalinen kehittäminen (esim. EU:n Twinning-väline), vihreä ja ilmastollisesti kestävä elpyminen (”Building Back Better and Greener”), räätälöidyt yhteistyömuodot ja keskitulotason maiden keskinäiset eroavuudet.

Keskustelussa korostuivat seuraavat teemat:

- Koronapandemian vaikutukset ja niihin vastaaminen keskitulotason maissa.
- Uuden ulkosuhderahoitusvälineen (Global Europe –NDICI) mahdollisuudet uudenlaiseen yhteistyöhön mm. investoinnit, sekarahoitus).
- Virallisen kehitysavun, erityisesti lahja-avun painottaminen vähiten kehittyneisiin ja hauraisiin valtioihin.
- Team Europe -lähestymistavan vahvistaminen ja yhteisohjelmointi.
- ”Building back better and greener” -periaate.
- Institutionaalinen kehittäminen ml. Twinning, TAIEX.
- Omat kokemukset siirtymätaloudesta.
- Räätälöidyt, maakohtaiset lähestymistavat.
- Kotimaisten varojen mobilisointi, verotus.

Suomi korosti liikenneyhteyksien, energian ja tietoliikenneyhteyksien edistämistä keskeisinä yhteistyöaloina keskitulotason maiden kanssa. Rahoitus- ja pääomamarkkinoiden vahvistaminen on tärkeä yhteistyöala, jossa EU voi näyttää esimerkkiä omista kokemuksistaan. On tärkeää vahvistaa yhteistyötä itäisten ja Keski-Aasian kumppanimaiden kanssa. Afrikan vapaakauppa-alueen toimeenpano on tärkeä elpymisessä. Korruption vastainen taistelu, kotimaisten varojen mobilisointi, veronkannon kehittäminen ja EU:n Twinning-väline instituutioiden vahvistamisessa ovat tärkeitä.

Inhimillinen kehitys

Rokotteiden osalta on tärkeä välittää viestiä solidaarisuudesta kumppanimaille. Tuotantokapasiteetti ja logistiikka rokotteissa on keskeinen. Team Europe -yhteistyön alla on tärkeää panostaa rokotetuotantoon kumppanimaisissa. Global Europe -välineessä on 20 % korvamerkintä inhimilliselle kehitykselle. Pandemian päättäminen on mahdollista vain rokotteen globaalilla saatavuudella. 80 miljoonaa rokotetta on jaettu kumppanimaille tähän mennessä. COVAX-mekanismilla on haasteita tuotantokapasiteetissa ja jakomekanismin toimeenpanossa. Tukea on kasvatettava erityisesti

afrikkalaisille kumppaneille. Maailmanlaajuisessa terveystuippukokouksessa (Global Health Summit) toukokuussa oli esitelty rokotetuotantoa koskeva ehdotus, jolle allokoitaisiin 1 mrd. euron tuki Team Europe -yhteistyön alla. Pandemia on vaikuttanut kielteisesti opetukseen; tavoitteena on nostaa tukiosuutta opetukselle. AU-EU -huippukokouksen on tarkoitus keskittyä opetukseen. Euroopan komission puheenjohtaja **Ursula von der Leyen** oli ilmoittanut 700 MEUR tuesta Global Partnership for Education (GPE) -rahastolle. Heinäkuun lopussa GPE:n apulupauskokouksessa on tarkoitus julkistaa EU:n yhteinen tuki, joka painottuu tyttöjen koulutuksen ja opettajainkoulutuksen edistämiseen. Nuoriso on asetettava elpymisen keskiöön. Komission on tarkoitus laatia nuorisoa koskeva toimintaohjelma ulkosuhteisiin (Youth Action Plan). Nuoriso on otettava mukaan päätöksentekoon.

Inhimillistä kehitystä koskevassa keskustelussa tuettiin laajasti inhimillistä kehitystä koskevien neuvoston päätelmien toimeenpanoa sekä Global Europe -välineessä olevaa 20 % korvamerkintää inhimillisen kehityksen hyväksi. Useat jäsenmaat olivat lahjoittaneet rokotteita kumppanimaille tai allokoineet rahoitusta COVAX-mekanismille. Suomen esille nostama, Maailman ruokaohjelman (WFP) kanssa johdettu kouluruokakoalitiio sai hienoa näkyvyyttä ja tukea. Useat jäsenmaat tukivat myös nuorisoa koskevan toimintaohjelman laatimista ja nuorison roolia ajavan erityisedustajan tehtävän perustamista EU-instituutioihin.

Keskustelussa korostuivat seuraavat teemat:

- Opetuksen kehittämistä panostamalla mm. tyttöjen koulutukseen ja digitaalisuuteen.
- Global Partnership for Education (GPE) -rahasto ja EU:n yhteinen apulupa GPE:lle.
- Tuki COVAX-mekanismille ja GAVI:lle, rokotesolidarisuus.
- Kumppanimaiden rokotetuotannon vahvistaminen.
- Terveysjärjestelmien vahvistaminen.
- Nuoriso, nuorisoa koskeva toimintaohjelma ja erityisedustaja.

Suomi korosti peruskoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen merkitystä sekä erityisesti tyttöjen koulunkäynnin tärkeyttä. Opetuksen kriisiin, opetuksen laatuun ja digitaalisiin ratkaisuihin on panostettava. Suomi aikoo allokoitaa rahoitusta ja hyödyntää asiantuntijuuttaan opetuksen kehittämisessä kumppanimaiden hyväksi. Tuloperustaisuus on tärkeää opetusta koskevan kestävä kehityksen tavoitteen (SDG4) saavuttamisessa. Suomi tukee vuodelle 2022 komissaari Urpilaisen suunnittelemaa koulutushuippukokousta. Seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelut on tärkeää sisällyttää terveysjärjestelmien vahvistamisessa. Suomi johtaa kouluruokakoalitiota yhteistyössä WFP:n kanssa. Tavoitteena on edistää kouluruokaohjelmia globaalisti. Jokaiselle lapselle on tavoitteena varmistaa monipuolinen kouluruoka-ateria vuoteen 2030 mennessä. Suomi kannusti muita maita liittymään koalitiioon.

Lopuksi todettiin jäsenmaiden tuki GPE:n työlle, ehdotukselle koulutushuippukokouksen järjestämisestä vuonna 2022, kouluruokaohjelmien edistämiseksi, yhteiselle viestinnälle Team Europe -lähestymistavasta mm. disinformaation vastaisessa taistelussa. Yhteistyö jatkuu GPE-apulupauskonferenssin, nuorisoa koskevan toimintaohjelman sekä rokotesolidarisuuden ja rokotejakelun osalta.

Suomen edustajat

Kehitysyhteistyö- ja ulkomaankauppaministeri Ville Skinnari, erityisavustaja Kirsi Airio, diplomaattiavustaja Mikko Autti, osastopäällikkö Satu Santala, suurlähettiläs Marja Rislakki (EUE), koordinaattori Suvi Parhankangas (EUE), tarkastaja Johanna Rasimus

Asiakirjat

-

Liitteet

Viite

Asiasanat Hoitaa	Agenda 2030 kehitys, kehitysrahoitus, opetus, koronavirukset OKM, STM, UM, VM
Tiedoksi	EUE, LIIVI, LVM, MMM, PLM, SM, TEM, VNK, VTV, YM
